

Niet-technische samenvatting 2015213

1 Algemene gegevens

1. Titel van het project
1	Vaardigheidstraining en onderwijsprogramma voor medewerkers, stagiairs en onderzoekers bij een proefdiercentrum.
1. Looptijd van het
2 project	5 jaar
1. Trefwoorden
3 (maximaal 5)	Onderwijs, vaardigheidstraining, handelingen

2 Categorie van het project

2. In welke categorie valt
het project.

<i>U kunt meerdere
mogelijkheden kiezen.</i> | ☐ Fundamenteel onderzoek |
	☐ Translationeel of toegepast onderzoek
	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
	☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid of het welzijn van mens of dier
	☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	X Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	In een proefdiercentrum voeren medewerkers in opdracht van onderzoekers handelingen uit bij proefdieren. Medewerkers moeten deze handelingen leren en hun vaardigheid onderhouden. Daar zijn de onderzoekers, de experimenten maar vooral ook de proefdieren bij gebaat. Bekwaam personeel leidt tot minder ongerief voor de dieren, minder uitval en betere onderzoeksresultaten. Bovendien is in de wet op de dierproeven vastgelegd dat personeel dat met proefdieren werkt bevoegd en bekwaam moet zijn. Daarvoor is onderwijs en training noodzakelijk. Dat bieden wij in dit onderwijsprogramma voor medewerkers, stagiairs en onderzoekers.
3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	We bepalen vooraf voor elke persoon die onderwijs en praktijktraining krijgt welke techniek (en hoe vaak) bij welke diersoort mag worden geoefend. We houden een trainingsrecord bij van iedereen die technieken aanleert of die zijn of haar bekwaamheid door training onderhoudt . Ook krijgen stagiairs trainingen in relevante praktijkvaardigheden van diverse proefdiergerelateerde opleidingen. Verder kunnen onervaren onderzoekers training van een bepaalde techniek krijgen.
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	In principe kunnen we alle soorten proefdieren gebruiken die we in het proefdiercentrum huisvesten. Voor het overgrote deel gaat het om muizen en al in veel mindere mate ratten. Ook kunnen we trainen met bijvoorbeeld konijnen, varkens, schapen, geiten, kippen en zebravissen omdat diersoortspecifieke vaardigheid wettelijk is voorgeschreven. In totaal zal het gaan om maximaal 1900 dieren per jaar (9500 in 5 jaar), waarvan 89% muizen en 5% ratten. Veel dieren kunnen bij herhaling gebruikt worden.
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	Het uitvoeren van deze handelingen brengt ongerief met zich mee.
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	Het ongerief is minder als de handelingen uitgevoerd worden door medewerkers die de vaardigheden goed beheersen en er ervaren in zijn. Enkele technieken leiden ook wanneer ze uitgevoerd worden door ervaren technici tot matig ongerief. Vanwege het feit dat handelingen herhaald kunnen worden schatten wij het ongerief maximaal matig in.
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	Dieren zullen uiteindelijk worden gedood volgens wettelijk voorgeschreven methoden. Ook het doden kan onderdeel uitmaken van de training. Soms is er sprake van een specifieke training van een operatie ten behoeve van een experiment. Als de operatie

is geslaagd, kan het dier vervolgens gebruikt worden in het echte experiment.

4 Drie V's

4.1 **Vervanging**

Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.

Binnen een proefdiercentrum leiden we biotechnici en stagiairs op om biotechnische handelingen op een juiste manier uit te oefenen. Dit onderwijs kunnen we zeer moeilijk vervangen door andere methoden van onderwijs. Waar mogelijk maken we gebruik van technische hulpmiddelen, modellen en kadavers die het werken met levende dieren vervangen. In eerste instantie oefenen de cursisten 'droog' op modellen of kadavers, vervolgens op dieren onder algehele verdoving en daarna op een levend dier. In het trainingsproject maken we gebruik van filmpjes, demonstraties en het meekijken met handelingen door een bekwaam persoon, voordat de cursisten op dieren mogen oefenen. Een proefdiercentrum moet goed opgeleid personeel leveren voor biotechnische handelingen bij proefdieren. Dit kan alleen bereikt worden door te oefenen op levende proefdieren. Vanzelfsprekend achten wij het onze plicht om voortdurend onderzoek te doen naar mogelijkheden tot vervanging, vermindering en verfijning van proefdiergebruik voor onderwijs en trainingsdoeleinden.

4.2 **Vermindering**

Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

Het aantal proefdieren beperken we tot een minimum door gebruik te maken van dieren die al gebruikt zijn in een experiment (hergebruik) of dieren die een onderzoeker voor vaardigheidstraining aanbiedt omdat ze niet meer geschikt zijn voor zijn experiment. Als dit niet mogelijk is maken we gebruik van dieren die overtollig zijn. Alle dieren worden optimaal gebruikt door meerdere personen diverse vaardigheden bij één dier te laten oefenen.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de

Om betrouwbare resultaten te behalen in experimenten moeten de cursisten trainen met dezelfde diersoorten waarmee ze voor een onderzoek moeten werken. Diersoortspecifieke vaardigheid is wettelijk voorgeschreven.

doelstellingen van het project.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

De huisvesting van de dieren voldoet aan zeer hoge eisen en wij besteden veel aandacht aan verrijking in het dierverblijf. Het welzijn en de gezondheid van de dieren houden we continu in de gaten. Er is begeleiding door deskundigen op biotechnisch en veterinaire vlak en elke cursist staat onder verantwoordelijkheid van een ervaren biotechnicus (docent). Dieren die worden hergebruikt voor onderwijsdoeleinden mogen alleen na een vooraf bepaalde rusttijd worden ingezet. Om de negatieve gevolgen van de te trainen handelingen tot een minimum te beperken spreekt het vanzelf dat zonnig handelingen onder verdoving en met pijnstilling worden uitgevoerd.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

28 september 2015

Beoordeling achteraf